

žal nezavesten v občestnem jarku. Tovarilš Rajner je oskrbel, da je bil poškodovani prepeljan na dom, kjer je poklicani zdravnik ugotovil hud pretres možganov, nad desnim očesom prebito kost in izgubo devetih zob.

Razne požarne nesreče. Pri Sv. Martinu na Pohorju je uničil večerni požar gospodarsko poslopje posestniku Hermanu Sulc. Zgoreli so tudi trije voli. Škoda znaša 80 tisočakov. — V Stožicah pri Ljubljani je uničil ogenj pod Ivanu Jernejcu. Uničeno poslopje je bilo staro, posebnih poljskih pridelkov ni bilo spravljenih v njem in radi tega škoda ni velika. — V Dolni vasi pri Ptujju je zgorelo posetniku Martinu Blažeku s slamo krito gospodarsko poslopje. Orožniki so kmalu po požaru zaprli nekega posestnika, ki je priznal, da je zažgal Blažeku poslopje iz starega sovraštva. — V Ljubnem v gornji Savinjski dolini je zgorela hiša gostilničarja Maksa Šterna. Pri gašenju se je hudo opekla 18 letna najemnikova hčerka, Marija Zapašek iz Debra pri Laškem, ki se je zatekla v celjsko bolnišnico.

Razne novice.

Kozel kot vrtnar. »Kmetški list« se je 29. septembra poskusil v obrambi morale v politiki. Na vprašanje »zakaj« odgovarja tako-le: »Zato, ker se je pri nas razpasla klika, ki to temeljno pravilo nesramno tepta in v političnem življenju vsaki dostojnosti strupeno in umazano blje v obraz. Pravimo klika, ker ne moremo verjeti in tudi ne verjamemo, da bi za takim početjem mogli in hoteli kdaj stati odgovorni in resni slovenski politični ljudje.« »Kmetški list« to kliko dobro pozna, ker mu je prav blizu. Ta klika se namreč piše — JNS s svojimi zavezniki.

SLOVENSKI DIJAKI!

Kupujte šolske potrebščine v narodni trgovini — Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptujju!

Grofov jagar.

Povest iz domačih hribov.

39

Saj nihče drug ne ve, kako je z njim, kakor le on sam in pater Valerijan in Veronika. Ali nobenega od teh ni blizu kje. Zapuščen je in zavržen kakor kamen na cesti in nikogar svojega nima. Ko bi do Veronike mogel ali ko bi ona prišla k njemu, koliko laže bi mu bilo!

Silno hrepenenje ga je prevzelo: o, k Veroniki! Vse misli so se mu strnile v to eno: k Veroniki! Morda ima vendarle še toliko moči, da se privleče v Šmarje. Poskusil bo, pa če bi moral po vseh štirih vso dolgo pot.

Ko se je ozrl, je zagledal za zidom kup drv. Zavlekel se je do njih in spoznal, da so pobrana iz starega plota. Tu bi si znal najti palico! Res si jo je izbral. Oprl se je nanjo in poskusil vstati. Hvala Bogu, še kar šlo je! Prestopil je. Glej, saj pojde! Saj leva noga ni zlomljena, le izvil si jo je.

Stisnil je zobe, premagal hude bolečine in počasi odkrevsal. Najhuje ga je bolelo v rami in v hrbtu.

Ko je prišel na ravno cesto, mu je bilo nekoliko laže. Ali zdaj ga je jel kašelj siliti in zdaj pa zdaj mu je bruhal kri iz prs. Bolelo ga je manj, toda

Obžalovanja vredni slučaji.

Vlom v tekstilno skladišče. V noči na 1. oktober je bilo vlomljeno v Mariboru na trgu Kralja Petra v tekstilno skladišče. Vlomilci so vdrli s strani magdalenske cerkve ter so odprli vrata s svedrom. Odnesli so raznih tkanin za 9211 din.

Nasedel goljufu. Jakob Burka, posestnik pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, je prijavil v Mariboru, kako je nasedel sleparju. K njemu je prišel neznanec, ki se je predstavil za Davorina Trstenjaka. Znal je za Burkovo hranilno knjižico pri Prvi hrvatski štedijoni na 15.000 din. Priporočeval je, da je vrednost te vloge znatno padla. Govoril je tako dolgo v posestnika, da mu je ta izročil knjižico s prošnjo, naj mu jo vnovči. Laži-Trstenjak je obljubil 8487 din in ga seve ni bilo več na spregled, kakor hitro je imel v rokah Burkovo knjižico, katero je enostavno prodal nekemu bančnemu zavodu za 7878 din.

Aretacija dolgo iskanega vlomilca in dezerterja. Te dni je padel orožniški patrolji v roke in je bil odveden v zapor celjskega okrožnega sodišča posestniški sin Martin Černjak iz Velike Ravne pri Vitanju. Prijetega so orožniki že dolgo iskali, ker je ogrožal vitanjsko okolico z vloomi in je povrh še vojaški dezertjer.

Poskus samomora in samomor. Na Betnavski cesti v Mariboru se je ustrelil iz samomorilnega namena v prsa 18 letni pekovski vajenec Florijan Horvat, kategera je prepeljal reševalni oddelek v brezupnem stanju v bolnišnico. — V Ljubljani v Tivolskem parku se je obesil z električno žico 42 letni Vladimir Čmiljanovski, ruski begunec in zasebni uradnik, uslužben pri skladišču »Balkan«. Vzrok obupnega dejanja je neznan. Samomorilec je bil samec.

Smrtna žrtev pretepa. Ludvik Meglič, doma iz Brezij pri Sv. Neži nad Kovorjem, se je komaj vrnil od vojakov in že se je zapletel v Hudem grabnu pri Tržiču v pretep z drugimi fanti. Neki mlinar in delavec sta Megliča tako hudo metala, da

slabel je vedno bolj. Sprva ga je zeblo, ker je bil ves premočen, zdaj pa se je začel potiti; toda pot mu je bil mrzel.

Tam, kjer se za mlinom cepi bližnjica od ceste v Šmarje, je bila staja, zraven te pa korito, ki jo je polnil studenec. Ko je tu sem prikrevsal, je v Kapli udarila ura tri. Počil si je in se napil. Bistra voda ga je okrepčala, zavil je navkreber in zdelo se mu je, da hodi laže navzgor kakor po ravnem. Ali dolgo ni bilo tako.

Ko se je jela pot vzpenjati proti onim macesnom pod Šmarskim poljem, je jel omagovati. Vse ga je bolelo, kašljati je moral pogosteje, na ustnih mu je bila krvava pena. Blizu vrha je bil star križ; tu se je zgrudil in naslonil na breg.

Za hribi je postajalo nebo že svetlosivo, potem je porumenelo in rahlo zardelo.

Tedaj se je zopet zavedel. Hotel je vstati, ali glava se mu je povescila in je omahnila.

Ali prihaja smrt?

Da, h kraju gre z njim...

Ali bo moral res brez krsta na oni svet?

»O moj Bog, odpusti mi vse moje grehe!«

Pred očmi se mu je stemnilo in prevzela ga je neskončna trudnost. Ali spanec so mu odganjale vročične sanje.

je priletel z glavo ob betonski zid, si je prebil lobanjo in so ga našli drugi dan po pretepu v občestnem jarku mrtvega.

Brivski mojster skočil v Krko in utonil. V Novem mestu se je pognal v Krko in utonil 43 letni brivski mojster Jakob Krička. Hitro so ga sicer potegnili iz vode, vendar mu ni bilo več pomoči.

Ciganski tatovi. V Starem apnu v občini St. Jurij pri Grosupljem so vlomili cigani v trgovino Antona Marolta. Odnesli so raznega blaga za 4000 din.

Izpred sodišča.

Ostra obsodba že večkrat predkaznovanega tata. Radi 200 din vredne ukradene odeje je dajal zadnje dni pred mariborskim sodiščem odgovor 45 letni Alojz Palir, rojen v Avstriji in pristojen v Zibiko. Imenovani je že bil radi tatvine večkrat predkaznovan in so ga tokrat obsodili na tri mesece strogega zapora.

Radi uboja nasilnega moža obsojena žena. 31 letna Frančiška Maserkova in njen mož Stanko v Zg. Lakencu, sta živela v stalnem prepiru in je bilo zakonsko življenje za slabotno žensko s petimi nedoraslimi otroki pravi pekel. Mož se sploh ni brigal za družino, kar je zaslužil, je pognal po grlu. Vračal se je iz krčem kot največji nasilnež proti ženi in otrokom. Bogznaj kolikokrat je morala pred podvjanim možem in očetom v ostru zimi pobegniti vsa družina izpod strehe. 28. avgusta je povsem zbegana ter obupana žena s sekuro usmrtila svojega moža, ko je obležal pijan na poti proti domu. Okrožno sodišče v Novem mestu je Frančiško obsodilo radi uboja na dve leti ječe.

Ponarejevalci pred sodiščem

Pred kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je vršila 1. oktobra razprava proti ponarejevalcem. Obtože-

Največja podmorska križarka

Največja podmorska križarka je zdaj francoska podmorska križarka »Surcouf«, ki odrine pod vodo 4300 ton vode. Ta podmorska križarka je pa tudi vrh vode odlično orožje, ker ima poleg torpedov s 55 cm cevmi tudi dva 20,3 cm in dva 3,7 cm topa ter še letalo na krovu. — Ameriško brodovje ima tri skoraj prav tako velike podmorske križarke z 2730, 3960 in 2710 tonami, ki potopljene odrinejo po 4080 ton vode. Vse tri imajo po dva 15,2 cm topa in dve imata še torpedne čolne in torpedne cevi. — Nekaj let je imela Anglija največjo podmorsko križarko v dobi po vojni, in sicer »X 1«, ki so jo 1923 spustili v morje,

nih je bilo 12 oseb in med temi glavni krivec in mojster vseh slovenskih ponarejevalcev.

Glavni krivec

Glavni krivec na omenjeni razpravi je bil 68 letni Franc Rupnik, rojen v Prenu pri Postojni in po poklicu fotograf. Pri vojaki je služil 23 let. Po prevratu se je preselil v Maribor, bival na Dravskem polju, v mariborski okolici in pri Slovenski Bistrici. Stalno se je pečal s potvarjanjem raznih bankovcev. Obsojen je bil leta 1926 skupno z v kaznilnici umrlim ponarejevalcem Jurijem Potočnikom na tri mesece zapora, katerega je prestal v preiskavi. Radi istega zločina so ga obsodili leta 1927 na devet let, katere je odsedel. Kakor hitro je bil na svobodi, je začel voditi ponarejevalnico v Radvanju pri Mariboru. Tamkaj so ga izsledili orožniki, katerim je srečno ušel in se je po tovanju po raznih krajih slednjič naselil v Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici, kjer je bil izsleden ter prijet pred meseci in izroččen v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Rupnik je imel razne pomagače, ki so bili 1. oktobra z njim vred na zatožni klopi.

Ponarejevalnica v Zg. Radvanju

Franc Rupnik se je seznanil s Francem Greif, posestnikom v Račah, ki je bil že večkrat zapleten v ponarejevalne zadeve. Greif je Rupniku razodel, da on z denarjem podpira ponarejevalnico v Zgornjem Radvanju pri posestniku Frideriku Kolman. V tej ponarejevalnici je bil tedaj na delu Gašper Potočnik, brat že omenjenega Jurija, in Mihael Medved, mesar v Cirkovcah. Njune potvorbe niso bile dobre in je na prigovarjanje Greifa prevzel vodstvo mojster Rupnik.

Delavnica je bila v Kolmanovi hiši za spalnico in je obstojalo iz kamrice z dobro prikritim vhodom. Radi varnosti pred presenečenji so ponarejevalci prežagali železni križ na oknu in so ga samo prislonili.

Ponarejanje v Radvanju je dobro uspevalo in bi se še bilo dalje časa zavleklo, da se ni mesar Medved preveč bahal, koliko ima denarja in je ta baharija prišla orožnikom na ušesa. Orožniki so izsledili radvanjsko ponarejevalnico in so obkolili Kolmanovo hišo ob času, ko sta bila v kamrici Medved in Rupnik. Orožniki so bili prepričani, da jim tička ne moreta pobegniti, ker so bila vsa okna na hiši z mrežena in so zavarovali samo vrata.

Kakor hitro sta presenečena opazila nevarnost, sta zažgala več napol izgotovljenih jurjev, snela z okna prislonjeni križ in srečno pobegnili. Orožniki so zaplenili različen ponarejevalni material in hitro je bil izsleden ter prijet Medved pri Sv. Barbari v Slov. goricah. Rupnik je odnesel pete in so govorili o njem, da se je zatekel kam na Hrvaško. Zapri so Kolmana ter njegovo ženo in Greifa.

Ponarejevalnica v Spodnji Novi vasi

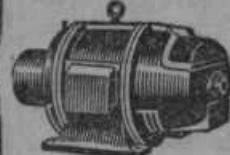
V času, ko so iskale Rupnika tiralice po Hrvaškem, ga je spraval njegov znanec Majcen, s katerim sta se seznanila v kaznilnici, v zvezo z nekim trgovcem in njegovo ženo. Ta sta napotila Rupnika k svojim sorodnikom Mlakar v Spodnjo Novo vas pri Slov. Bistrici. Tamkaj so mu uredili novo delavnico na podstrešju. Ponarejevalnica je bila radi varnosti pred zasledovalci tako zavarovana, da se je prišlo do nje skozi luknjo, ki je bila izkopana v seno. Iz ponarejevalnice je vodil poseben zvonec v kuhinjo, odkoder so lahko mojstra takoj obvestili, če bi mu grozila nevarnost. V tako osiguranem podstrešnem prostoru je Rupnik ponarejal jurje in stotake.

Za Rupnikovo zavetišče je zvedela mariborska policija, ki je prišla starega zvižga in njegove sokrivce letos 28. maja.

Obtoženi

Od državnega tožilstva so bili obtoženi: 68 letni Franc Rupnik, 49 letni brezposelni Gašper Potočnik iz Podove, 41 letni čevljarjski mojster Franc Majcen iz Po-

DOBAVLJA-POPRAVLJA

molore
vseh vrst električnih strojev
Domača tovarna
IVAN PASPA I SINOV
Zagreb, Noturaška 69

brežja, 34 letni mesar Mihael Medved iz Sv. Barbare, 65 letni posestnik Fr. Greif iz Sp. Hoč, 48 letni posestnik Mirko Kolman iz Radvanja, njegova 38 letna žena Ana Kolman, 30 letna gostilničarka s Pobrežja in njen 42 letni mož, 47 letni posestnik Ivan Mlakar in njegova 55 letna žena Ana iz Spodnje Nove vasi ter 22 letna posestnikova hči Ana Vinter iz Spodnje Nove vasi.

Slovenska Krajina.

Samoumor prevžitkarja. V Gorici pri Soboti so našli obešenega 78 letnega prevžitkarja Janeza Novak. Starček je obupal radi hudega trpljenja.

Športne tekme za prehodni pokal »Slovenskega gospodarja«

V nedeljo 3. oktobra so se vršile v Mariboru tekme za prehodni pokal »Slovenskega gospodarja«, katere je organizirala Fantovska podzveza v Mariboru. Tekem se je udeležilo sedem odsekov s 40 tekmovalci. Tekmovalci so se zbrali najprvo na Slomšekovem grobu, kjer je daroval ravnatelj g. Hrastelj sv. mašo, med katero je imel primeren nagovor. Med sv. mašo so tekmovalci peli ljudske nabožne pesmi. Po sv. maši se je pričelo tekmovanje na

Velika je 2425—3600 ton in je imela štiri 13.2 cm topove in šest 53.3 cm torpedne cevi. Zdaj so največje podmorske križarke »Thames«, »Clyde« in »Swern«. Vse imajo po en 10.2 cm top in 53.3 cm torpedne cevi. — Podmorske križarke drugih držav so znatno manjše, odrinejo le po 1400 do 2000 ton vode, če so na površini. — Podmorske križarke imajo le tako zvane velike pomorske sile, kakor Anglija, Japonska, Francija, Italija, Čile in Brazilija; Nemčija nima nobene, ima le podmornice s 712 tonami in še manjše.

Kap ga je zadela, ker so ga hoteli obrtiti.

V kaznilnico v St. Quentinu v Kaliforniji

Kar ga je vzbudil ljub, znan glas. Ko je odprl oči, je bil že dan, pred njim pa je stala v popotni obleki z zavojčkom v roki — Veronika.

»Veronika! Ali si res ti? Ali pa je moj angel varuh?« je vzkliknil. Tako se je razveselil, da je brez težave lahko dvignil glavo.

»Kaj je s teboj, Anza?« je vprašala plaho in mehko. »Kako si prišel sem? Bolan si.«

»Veronika, slaba je z menoj... S stolpa sem skočil pa sem se pobil — zunaj — znotraj.«

Zakašljal je in bruhnil kri. Debele potne srage so mu stopile na čelo.

»Revček, revček moj!« se je prestrašila.

Iz zavojčka je vzela bel robček in mu obrisala pot s čela in tudi kri z ust.

»Saj si ves premočen!« je dejala

»Na dežju sem ležal.«

»Moj Bog! Kako se mi smiliš! Ali te zebe?«

»Ne, zebe me ne. Ali žejen sem, žejen — in čisto slab sem — slab.«

Na svojo pot si je bila vzela steklenico mleka; to je odmašila, ga z levico nežno prijela za glavo in mu dala nekaj mleka piti.

»Bog ti povrni, Veronika — to je bilo dobro,« je zasopel; »zdaj mi bo bolje... O, da si le ti prišla... K tebi sem hotel, pa nisem mogel dalje.«

»K meni?«

»K tebi; saj nikogar drugega nimam na svetu, ki bi mi pomagal.«

»Oh, ko bi ti le mogla pomagati, moj ljubi Anza! Saj zaradi tebe sem se namenila na to pot v Gradec h grofu Kristalniku. Temu hočem vse povedati in ga prositi, naj kaj stori zate.«

»Ljuba Veronika, tega mi ni treba več. Kmalu — kmalu — bom umrl...«

»Ne! Za božjo sveto voljo, Anza, tako nikar ne govori!«

»Le verjemi mi, Veronika, tako je! Samo eno še želim — krščen bi bil rad, preden umrem, da bi prišel potem v nebesa... Ali tudi to je že prepozno.«

»Moj Bog! Res, krščen moraš biti! Čakaj, v Kaplo stečem po gospoda,« je razburjeno rekla.

»Veronika, ljuba Veronika, ostani pri meni, prosim te,« je zastokal. »Če odideš, bom tako zapuščen. Saj si ne čakam več, da bi se vrnila z gospodom. O, saj me Bog ne bo zavrge!«

Zakrilil je z rokami in se skušal na stran uleči. Tedaj je jel krčevito kašljati in v močnem curku se mu je ulila kri.

»Jezus Marija!« je zakričalo dekle.

Toda naglo se je zbrala in rekla odločno:

»Anza, čuj! Ne boš umrl brez krsta. Jaz te bom krstila.«